

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 26 czerwca 2026 r.

Poz. 2541

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P.II.4131.2.199.26

WOJEWODY PODKARPACKIEGO

z dnia 19 czerwca 2026 r.

Na podstawie art. 85, art. 86, art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2026 r. poz. 662)

STWIERDZAM NIEWAŻNOŚĆ

§ 1 oraz załącznika do uchwały Nr XX/143/2026 Rady Gminy Tuszów Narodowy z dnia 22 maja 2026 r. zmieniającą Uchwałę Nr XXVI/253/2018 z dnia 20 marca 2018 r. w sprawie ustalenia zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Dziennym Domu Pobytu w Dębiakach.

UZASADNIENIE

Rada Gminy Tuszów Narodowy w dniu 22 maja 2026 r. podjęła uchwałę Nr XX/143/2026 zmieniającą Uchwałę Nr XXVI/253/2018 z dnia 20 marca 2018 r. w sprawie ustalenia zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Dziennym Domu Pobytu w Dębiakach. W związku ze stwierdzeniem, że część zapisów w/w uchwały istotnie narusza obowiązujące przepisy, organ nadzoru w dniu 9 czerwca 2026 r. zawiadomił o wszczęciu postępowania nadzorczego.

Mając na względzie powyższe należy stwierdzić, co następuje.

W podstawie prawnej w/w uchwały wskazano m.in. art. 97 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2026 r. poz. 639). Zgodnie z art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych. W myśl art. 97 ust. 1 tej ustawy opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając przyznany zakres usług. Osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego.

Delegacja ustawowa, wynikająca z art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej zobowiązuje radę gminy do wskazania w uchwale szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych rozumianych jako okoliczności i przesłanki, które powinny być brane pod uwagę przy ustalaniu wysokości opłaty. Zasady te nie mogą jednak pozbawiać prawa do podejmowania decyzji w przedmiotowym zakresie przyznanego podmiotowi ustawowo do tego upoważnionemu. Ustalając szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia, rada gminy powinna zatem wyłącznie określić granice, w ramach których opłata winna zostać ustalona przez uprawnione podmioty, a nie sama ustalać konkretną wysokość opłaty za pobyt w ośrodku wsparcia. Opłata, o której mowa w art. 97 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej ustalana jest bowiem w drodze decyzji (por. wyrok NSA z dnia 29 stycznia 2025 r. o sygn. akt I OSK 151/24).

W § 1 analizowanej uchwały Rada Gminy Tuszów Narodowy uregulowała następująco: „W Uchwale Nr XXVI/253/2018 z dnia 20 marca 2018 r. w sprawie ustalania zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Dziennym Domu Pobytu w Dębiakach wprowadza się następujące zmiany – ulega zmianie załącznik do uchwały określający procentową wysokość odpłatności za pobyt osoby kierowanej do Dziennego Domu – otrzymuje brzmienie załącznika do niniejszej uchwały”. Zgodnie z treścią w/w załącznika, ustalono stały procent wskaźnika odpłatności w odniesieniu do kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w przypadku jego przekroczenia o 100%. Tym samym należy stwierdzić, że Rada Gminy Tuszów Narodowy ustalając konkretny wymiar ponoszonej opłaty przekroczyła upoważnienie ustawowe zawarte w art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, jednocześnie wkraczając w uprawnienia organu wykonawczego do ustalenia wysokości opłaty.

W ocenie organu nadzoru wysokość odpłatności powinna być ustalona w taki sposób, aby było możliwe jej uzgodnienie z osobą kierowaną do ośrodka. W myśl art. 97 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną, uwzględniając przyznany zakres usług. Należy więc stwierdzić, że Rada Gminy Tuszów Narodowy nie ma kompetencji w tym zakresie, a ustalając szczegółowe zasady, powinna określić jedynie granice, w ramach których opłata winna zostać ustalona przez uprawnione podmioty. Granic tych - zdaniem organu nadzoru - nie stanowią konkretne, sztywne stawki opłat, wyrażone jako procent w odniesieniu do kryterium dochodowego, o którym stanowi art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Z uwagi na wskazane wyżej istotne naruszenia prawa, zachodzi konieczność stwierdzenia nieważności w części przedmiotowej uchwały.

Niezależnie od powyższego, trzeba zwrócić uwagę na ugruntowany pogląd w orzecznictwie administracyjnym organów nadzoru, że art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej nie zawiera upoważnienia do określenia opłaty za pobyt w konkretnie wskazanym ośrodku wsparcia. Na podstawie powyższego przepisu organ stanowiący gminy powinien ustalić szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt we wszystkich prowadzonych przez siebie ośrodkach wsparcia, a nie dotyczące wyłącznie konkretnego ośrodka, nawet w przypadku, gdy w chwili podjęcia uchwały gmina prowadzi wyłącznie jednośrodek wsparcia. Badana uchwała zawiera natomiast wskazanie jednego, konkretnego ośrodka wsparcia.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie ul. Kraszewskiego 4A za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

Z up. WOJEWODY PODKARPACIEGO

Magdalena Kryczka

DYREKTOR WYDZIAŁU PRAWNEGO I NADZORU